

Xeyriyyəçilik

unudulmur

Hacı Zeynalabdin Tağıyev də bu fəaliyyəti ilə yaddaşlarda qalmışdır

Paytaxt Bakı daha bir əlamətdar hadisənin şahidinə çevrildi. Əslində, son 20 ilə yaxındır ki, Bakı belə tarixi, əlamətdar hadisələrlə yaşayır, inkişaf edir, özəlini saxlamaqla, özəlliyi ilə də hüsnünə heyranlığını artırır. Bu da, ümumiyyətlə, ölkəmizin dinc quruculuğu, iqtisadi yüksəlişi, mədəni inkişafı ilə sıx şəkildə bağlıdır.

2020-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Hacı Zeynalabdin Tağıyevin abidəsinin ucaldılması ilə bağlı imzaladığı sərəncam paytaxtımızda belə tarixi hadisələrdən daha birinin yaşanmasına səbəb oldu. Xalq rəssamı, məşhur heykəltaraş Xanlar Əhmədovun sənətkarlıq məharəti elan olunmuş müsabiqədə qalib gəldi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 18-də abidənin açılış mərasimindəki çıxışı zamanı bildirdi ki, seçilən məkan - ünvan Hacı Zeynalabdin Tağıyevin adına layiq yerdir. Abidənin məhz bu yerdə yerləşməsinin böyük rəmzi mənası var. Hacı Zeynalabdin Tağıyev ömrü boyu Bakının abadlaşmasına, ümumiyyətlə, Azərbaycanın inkişafına böyük töhfələr verib.

Azərbaycan Prezidenti öncə onu xüsusi vurğuladı ki, dünyanın milyonçularından və mesenatlarından biri kimi tanınmış H.Z.Tağıyev zəngin adam olsa da, çox kasıb ailədə böyümüşdü və sərvətini öz zəhməti hesabına qazanmışdı. Ancaq tarixdə o, zəngin adam kimi yox, məhz xeyriyyəçi kimi qaldı: "...Əgər onun xeyriyyəçilik fəaliyyəti olmasaydı, yəqin ki, o, Azərbaycan xalqının yaddaşında qalmazdı. Onun təşəbbüsü ilə Azərbaycanda bir çox önəmli layihələr həyata keçirilmişdir. Onların arasında, əlbəttə ki, Bakıya təmiz içməli suyun gətirilməsi layihəsini xüsusilə qeyd etməliyəm. Şollar xüsusən bugünkü qədər fəaliyyətdədir, bugünkü qədər Bakını, Sumqayıtı təmiz içməli su ilə təmin edir. Bu kəmərin tikintisi üçün Zeynalabdin Tağıyev öz vəsaitindən istifadə etmişdir. Məhz onun təşəbbüsü və maliyyə dəstəyi ilə Bakıda teatr binası inşa edilmişdir, bir çox sənaye müəssisəsi inşa edilmişdir, azərbaycanlı qızlar üçün ilk dünyəvi məktəb açılmışdır. Deyə bilərəm ki, müsəlman aləmində ilk dünyəvi məktəb məhz Bakıda azərbaycanlı qızlar üçün Tağıyevin vəsaiti və təşəbbüsü ilə yaradılmışdır..."

Azərbaycan Prezidenti hər bir tədbirdə toxunduğu məsələnin tarixi əhəmiyyətini də geniş ictimaiyyətlə

çatdırır. Bu dəfə də diqqət mərkəzinə gətirilən xalqımızın milyonçuxeyriyyəçi oğlunun doğma Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün göstərdiyi xidmətlərin tez-tez və vaxtaşırı dilə gətirilməyən məqamlarına da diqqət yetirildi. Məsələn, şəhərdə tramvay xətlərinin açılması, əsrlərin paytaxtı kimi tanınan Bakıya əlavə gözəllik və memarlığına töhfə verən bir çox tarixi binaların təşəbbüskarı məhz Tağıyev olub.

Dövlət başçısının vurğuladığı kimi, yüzlərlə gənci Rusiyaya və Avropaya oxumaq üçün göndərməklə onların təhsil xərcini öz üzərinə götürmək də gələcəyə yönəlmiş addım idi. Bəlkə çoxları bilmirdi ki, həmin tələbələrin arasında Azərbaycan səhiyyəsinin inkişafındakı xidmətlərinə görə qəlblərdə adı yaşayan Əziz Əliyev də var idi. O Əziz Əliyev ki, qədim Azərbaycan torpağı olan İrəvan xanlığı ərazisində doğulmuşdu. O da Tağıyev kimi kasıb ailədən idi, oxumaq istəyirdi. Ona görə də Hacıya məktub yazaraq xahiş etmişdi ki, ona maddi kömək göstərsin. Hacı Zeynalabdin isə bir azərbaycanlı gəncin təhsilə olan belə marağını nəzərə alaraq ona pul göndərmiş, Əziz Əliyevin o vaxt Sankt-Peterburq Hərbi Tibb Akademiyasında oxumasına səbəb olmuşdu. Azərbaycan Prezidenti də məhz xalqının gələcəyini düşünən belə insanların yaddaşlarda yaşamasının vacibliyini xüsusi qeyd etdi: "...Hesab edirəm ki, bu hadisə onun gələcək taleyində həlledici rol oynamışdır. Çünki o, həm gözəl həkim, eyni zamanda, böyük dövlət xadimi olmuşdur. İkinci Dünya müharibəsində onu Bakıdan Dağıstana ezam etmişlər. Bir neçə il Dağıstanın rəhbəri vəzifəsində işləmişdir və dağıstanlıları sürgündən xilas etmişdir. Çünki o vaxt başqa Qafqaz xalqları ilə bərabər, dağıstanlıları da Qazaxıstana sürgün etmək istəyirdilər, sovet hökumətinin belə planları var idi. Məhz Əziz Əliyevin qətiyyətli mövqeyinə görə bu, baş vermədi. Dağıstanlılar bunu yaxşı bilirlər, yaxşı xatırlayırlar və təsadüfi deyil ki, Mahaçqalada dağıstanlıların təşəbbüsü ilə Əziz Əliyevin abidəsi ucaldılmışdır..."

Budur, tariximizin yazılmamış, oxunmamış səhifələrindəki vacib məqamlar, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanmasına xalq məhəbbəti, dövlət qayğısı. Onu bu gün Azərbaycan Prezidenti də nümunə olaraq gələcək nəsillərə təqdim edir.

Hacı Zeynalabdin Tağıyev ilk dəfə olaraq Qurani-Kərimi Azərbaycan dilinə tərcümə etdirib. Məhz Hacınin təşəbbüsü və xeyriyyəçiliyi hesabına Azərbaycanda bir çox dini abidə inşa olunub. Hacınin, əlbəttə, təhsillə bağlı təşəbbüsləri yalnız Bakı ilə kifayətlənmirdi. Naxçıvan, Gəncə, Şamaxı və qonşu Gürcüstanda azərbaycanlıların yaşadıqları bölgələrdə də onun pulu hesabına məktəblər açılmışdı.

Açılış mərasimində iştirak edənlər onu da öyrəndilər ki, on doqquzuncu yüzillikdə xeyriyyəçilik ənənələri məhz Hacı Zeynalabdin Tağıyev tərəfindən qoyulub.

Bu gün isə xeyriyyəçilik ənənələri müstəqil Azərbaycanda davam edir və daha geniş vüsət almaqdadır. Azərbaycanda, Cənubi Qafqazda Heydər Əliyev Fondunun xeyriyyəçilik ənənələrindən bəhrələnenlər minlərlə deyil, milyonlarla aztəmi-

natlı, imkansız, yaxud sağlamlığına qovuşan insanlardır, həm də yalnız bizim millətin nümayəndələri deyil. Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun əsas məqsədi insanlara kömək göstərmək, Azərbaycan mədəniyyətini dünyada təbliğ etmək, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, incəsənət, elm sahələrinə töhfə verməkdir.

Azərbaycanın multikultural, müasir dövlət kimi dünyada tanınmasında da Heydər Əliyev Fondunun müstəsna xidmətləri var: "...Məhz fondun fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan daha çox tanınır və məhz bu amil bizə İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə kömək göstərdi. Çünki Azərbaycan xalqı yaxşı bilir ki, o vaxt erməni lobbisi və onun havadarları Azərbaycan haqqında olmanın yalanlar uydurub media məkanına atmışlar. Ancaq uzun illər ərzində Heydər Əliyev Fondunun müxtəlif ölkələrdə fəaliyyəti və Azərbaycanın müasir, mütərəqqi dövlət kimi tanınması bu təbliğati alt-üst etmişdir. Bu gün Heydər Əliyev Fondu qarşısında yeni vəzifələr dayanır. Ənənəvi fəaliyyətlə yanaşı, bu gün fond azad edilmiş torpaqlarda geniş fəaliyyətə başlamışdır. Fondun təşəbbüsü ilə azad edilmiş torpaqlarda hazırda dini abidələri-

mizin əsaslı təmiri, bərpa edilməsi və inşası prosesinə start verilib. Şuşa şəhərində Yuxarı Gövhər ağa, Aşağı Gövhər ağa, Saatlı məscidləri, Ağdam şəhər məscidi Heydər Əliyev Fondu tərəfindən əsaslı bərpa edilir, Zəngilan şəhər məscidi də həmçinin. Eyni zamanda, Daşaltıda, Hadrutda və Şuşa şəhərində yeni məscidlərin tikintisi də məhz Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə həyata keçirilir. Təkcə sadaladığım dini abidələrimizin sayı 8-ə bərabərdir və əminəm ki, fond digər layihələrdə də fəal iştirak edəcək. Bildiyiniz kimi, məcburi köçkünlər üçün yeni evlərin yaradılması da Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə geniş vüsət almışdır və mənim iştirakımla Qobu qəsəbəsində bir neçə böyük, çoxmərtəbəli evlərin inşası təmin edilmişdir".

Dövlət başçısı tədbirdə onu da vurğuladı ki, bu gün mən çox şadam - Zeynalabdin Tağıyevin abidəsi Bakıda ucaldılıb. O, buna layiq idi. Ümumiyyətlə isə, Azərbaycan xalqı tarix, millət qarşısında xidməti olan hər bir insanı öz qəlbində yaşadır, milyonçuxeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyev kimi...

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU,
"Azərbaycan"

